

Hembygdsbladet

Årgång 17, nummer 3
Augusti 2015

Enhörna Hembygdsförenings
informationskrift

HÖSTMARKNAD

Söndagen den 30 augusti, kl. 13-16

HEMBYGDSMUSEET

Hembygdsföreningens årliga höstmarknad vid museet genomförs som vanligt sista söndagen i augusti.

Hemvårdardagen har den kommit att kallas då gamla och nya enhörnabor samlas för att träffas och höra vad som hänt sedan sist.

Som seden bjuder har vi försäljning av lokala alster.

- * grönsaker och äppelmust från trakten * saft och sylt *
- * hemslöjd från bygden * fiskdamm * kaffeservering *
- * grillad korv o pizza * hembakat bröd * tombola *

*Aska Handel
Omkring 1960*

Aska Handel - återuppstår (på marknaden)

Upplev lite av atmosfären från den gamla livsmedelsbutiken i Aska. Poppes pojk Sture sköter ruljangsen och vi har prinskorv, wienerkorv, grillkorv och viltkorv från gårdsslakteriet i Ekensbergs gård.

*"Peppe"
i charken.*

V Ä L K O M M E N

PS Vi tar mycket gärna emot saker till lotterivinster, hör av dig till Olle. Anne-Marie tar gärna emot alla sorters hembakat bröd. Vill du delta på marknaden? Hör av dig till Olle (eller någon i styrelsen) före 25/8 för att få en plats tilldelad. (0708 441576 / 08 55044037 / olov.karlsson@live.se)
OBS! Tyvärr saknar vi möjlighet att hantera kortbetalningar.

På 30-talet lanserade den engelska bilfabriken MG tävlingsbilarna Athos, Porthos och Aramis. "Musketörerna" blev mycket framgångsrika på racertävlingar i Europa. Aramis från 1934, ingår i visningen.

Visning av veteranfordon

En mycket uppskattad del i vår höstmarknad är utställningen av gamla fordon. I år har vi bitt veteranbilägare i Enhörna att komma till marknaden och visa upp sina klenoder.

Omkring 15 bilar plus ett antal mopeder och motorcyklar räknar vi med ska komma

Sunbeam från 1926, av samma typ som EFBK (Enhörna Frivilliga Brandkår) använde att dra brandsprutan med.

2015 års Nationaldagsfirande

Det traditionella nationaldagsfirandet i Enhörna lockade omkring 100 personer till Hembygds museet. Programmet inleddes med att en ungdomskör från Rosenborgskolan sjöng två vårvisor. Årets talare var Enhörnas egen historiker Christine Gylefors som pratade om 6 juni ur såväl ett historiskt som mänskligt perspektiv. Talet blev mycket uppskattat inte bara för innehållet utan också för det personliga sätt som det framfördes. Efter Christine återkom kören med ytterligare några sånger och samlingen avslutades med att kören och besökarna gemensamt sjöng nationalsången. Efter mötet öppnades museet för säsongen och de nya utställningarna om Sandvikens tegelbruk samt Enhörnas konserveringshistoria lockade många besökare.
/Leif

Christine och ungdomskören

Alla lyssnade inte till talet och sången utan roade sig själva

Gula bussen- en mobil förskola

Vi infriade vårt löfte från förra sommaren, nämligen att ta emot "Gula Bussen". Tolv stycken 5- och 6-åringar hoppade glatt ur bussen en härlig juniförmiddag utanför vårt museum. Lärarna Madelene, Helena och Toni hade hand om gruppen och såg till att alla barn fick chans att se våra utställningar. Vi började med Storskolan. Även i år var de flesta barnen av utländsk härkomst så det fanns mycket att visa och förklara för de vetgiriga barnen. Därefter gick vi över till Småskolan där barnen satte sig i de gamla skolbänkarna. Där "lekte" vi skola som man gjorde på förra seklet med handuppräknings och stående utanför bänken när man skulle svara på frågor. Och frågor vimlade det av! Efter "lektionen" serverades det lunch ute på gården då alla åt med god aptit. Sen var det dags att ha rast! Alla sprang till lekplatsen med den populära traktorn och lika populära lekstugan. Så småningom hade det roliga ett slut och vi kramades och önskade dem välkomna också nästa sommar.
/Anne-Marie och mitt 11-åriga barnbarn Oskar som också välvilligt guidade.

Lunch i solen på skolgården

Dags för hemfärd

Efterlysning!!!

I hundra år har det drivits en handelsträdgård i Norrlöt. Hembygdsföreningen har beslutat att uppmärksamma detta genom att ge ut en skrift som beskriver verksamheten under perioden från 1915 till 2015. Mycket information har vi från familjen Sevén, men vi behöver mera. Du som har bilder, berättelser, minnen, "skrönor" och annat med anknytning till Norrlöt, hör av dig till oss i skrivargruppen. Vi som arbetar med skriften är Ann-Charlotte Sevén (0709-41 59 04), Ann-Marie Andersson (0706-72 42 46) och Leif Tellestedt (0708-85 05 41).

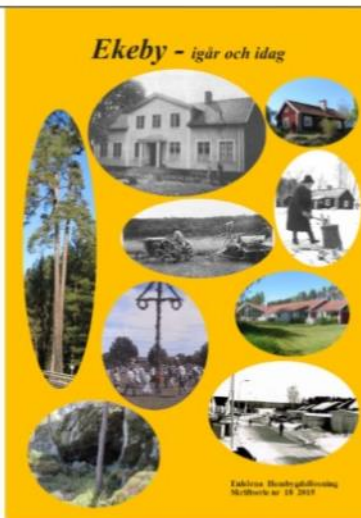

Norrlöts trädgård, Stenby, Ytter-Enhörna. 1910-tal. Foto: Amadeus Bianchini.

Skriften om Ekeby är en sammanställning av uppgifter som kommit från studiecirkel, intervjuer av Ekebybor, gamla brev, berättelser, böcker, tidningsreportage samt material från utställningen om Ekeby 2005. Boken handlar om hus och byggnader, personer, händelser, sägner och skrönor. Nedan följer ett avsnitt ur boken från kapitlet **Mordbranden vid Ekeby.**

Året är 1870 och berättelsen grundas på samtida rättegångsreferat. Anklagad är den nyblivne ägaren till Ekeby gods, fabrikkören Fredrik Låstbom.

Boken om Ekeby är i A4-format, innehåller 36 sidor och har närmare 50 illustrationer.

100:-

kostar boken som du kan beställa av Anne-Marie eller någon annan i styrelsen. Den finns också att köpa i museet

Den 21 januari 1870 utbryter en brand i Ekebys huvudbyggnad. Genom rådigt ingripande av tjänstefolk kan branden släckas innan den hinner spridas. Enligt Låstbom är det inte mycket att fästa sig vid utan att det kan vara någon illasinnad person som tänt på och han uppmanar tjänstefolket att inte prata om händelsen.

Den 24 mars samma år utbryter åter en brand i huvudbyggnaden och fastigheten står inte att rädda. Övriga byggnader på gården klarar sig, mycket på grund av en gynnsam vindriktning. Mycket är oklart om hur branden brutit ut och många av tjänstefolket har sett "konstiga" saker. Förhållandet mellan de anställda och Låstbom är inte bra och vid ett tillfälle säger Låstbom, *alla enhörmabor äro ett pack och ett hyde; det måtte ingen kunna hindra mig att bränna upp alla mina hus, om jag vill.*

Den 25 mars brinner övriga byggnader upp.

Den 20 maj inleds rättegången vid tingshuset i Strengnäs. Låstbom sätts i häkte.

Den 4 juli döms Låstbom "... till 2 års straffarbete och förlust af medborgerligt förtroende för alltid, samt att ersätta brandstodsbolagens kostnader med 450 RDR och hörda vitnen med 376 rdr och 84 öre."

Aftonbladet avslutar referatet: *Låstbom afhörde domen med synbart lugn, endast torkande den framträngande svetten några gånger.*

Den 8 augusti tas målet upp av hovrätten som upphäver häradsrättens utslag och frikänner Låstbom.

(hyde gammalsvenskt uttryckt för: bedräglig, skurkaktig, galgristare, kucklare, mjugglöpare, mjugggroffare, prackare, pracksyl, spetsbuk, svekläggare)

Tema-dagar på Muséet

Förra sommarens tema-dagar på söndagar i september blev mycket uppskattade så vi gör ett nytt försök även detta år. Vi kommer att visa gammeldags konserveringsmetoder, tala om Ekeby och berätta om Sandviken. Tema-stunderna är i museet och hålls på söndagar med start c:a 14.00

13 september berättar vi om Ekeby och dess historia. Utgångspunkt är den nya boken om Ekeby.

20 september behandlas Sandviken och livet kring ångbåtsbryggan.

27 september berättar konserveringsgruppen om konservering och visar också exempel på hur man konserverade förr i tiden

Ingen förhandsanmälan behövs och deltagandet är gratis.

Spökar det i Enhörna? Spökvandring med historier om enhörnaspöken.

Att det har spökats och fortfarande spökar i Enhörna är det väl ingen som förundras över. Med sitt isolerade läge, omgiven av vatten och skogar, tilltalande trolltallar och med byggnader som verkar skapta att fungera som gästhus är det naturligt att onaturliga varelser funnit sin hemvist här i Enhörna.

Torsdagen den 24 september 19.00, Överenhörna kyrkas parkering är utgångspunkten för vår vandring.

Efter lite lokal spökinformation vandrar vi till Hembygdsmuseet där vår "spökexpert" Christine Gylefors leder historiekvällen

Ingen förhandsanmälan, ingen avgift, kaffeservering.

Spökmötet arrangeras av Teaterföreningen och Hembygdsföreningen

Enhörna Hembygdsmuseum

Söndagar 13-16, juni-september, öppet för alla, ingen avgift
Hembygds museet ligger vid Överenhörna kyrka. Buss 787 stannar vid kyrkan.

En äkta traktor att leka med. I bakgrunden syns lekstugan från mitten av 1900-talet.

Besök Enhörnas eget hembygdsmuseum. Upplev det gamla Enhörna. Låt barnen leka i en miljö från förr. Lär känna miljöer och personligheter från gångna tider. Koppla av med en kopp kaffe/saft och hembakt bröd.

Över 1200 foton med texter ingår i vår fotoutställning.

Christina Sandberg, utsågs 1999 till seklets södertäljebo. Christina ingår i utställningen om starka enhörnakvinnor.

Skolsalen från början av 1900-talet. Lockar barn att leka skola, att läsa Lyckoslanten och KP.

EIF är viktig en del av Enhörnas historia. Se hur föreningen utvecklats från starten 1928.

Drygt 60 teckningar av Rudolf Petersson (91:an)

Lantköket med matplats, pigsoffa och vedspis, salen till höger. Vävrum och Magdas syateljé i boden intill.

Enhörnas konserveringshistoria.

Enhörna Hembygdsförenings styrelse:

Leif Tellestedt, ordförande	tel: 550 447 05 (leif.tellestedt@telia.com)
Olle Karlsson, vice ordf.	tel: 550 440 37 (olov.karlsson@live.se)
Britt-Mari Gylefors, sekr.	tel: 550 421 30 (b.gylefors@telia.com)
Mona Elveskog	tel: 550 420 28 (elveskog@telia.com)
Anders Östensson, kassör (andersostensson@hotmail.com)	tel: 070 6871581
Anne-Marie Andersson	tel: 550 420 16 (anne-marie.majhem@telia.com)
Lena Björk	tel: 550 490 63 (lena.x.bjork@telia.com)
Kicki Lindqvist	tel: 550 440 50 (kickilindqvist@spray.se)
Bengt Johansson	tel: 550 441 62 (iobjohansson@c-sam.nu)

Box 39, 151 96 Enhöma, Medlemsavgiften är 100/150:-/år (enskild/familj), Plusgiro 23 89 45-0, Swish 1230961482
Hembygds museet hålls öppet söndagar juni-sep, 13.00 - 16.00. Tag kontakt med någon i styrelsen om du vill besöka museet vid annan tidpunkt. Besök föreningens hemsida: www.hembygd.se/enhoma-hembygdsforening